

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Terveydenhuoltolain muutokset neuvolapalveluissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, mukaan lukien suun terveydenhuolto

STM:n ja THL:n webinaari
17.02.2026

Ohjelma

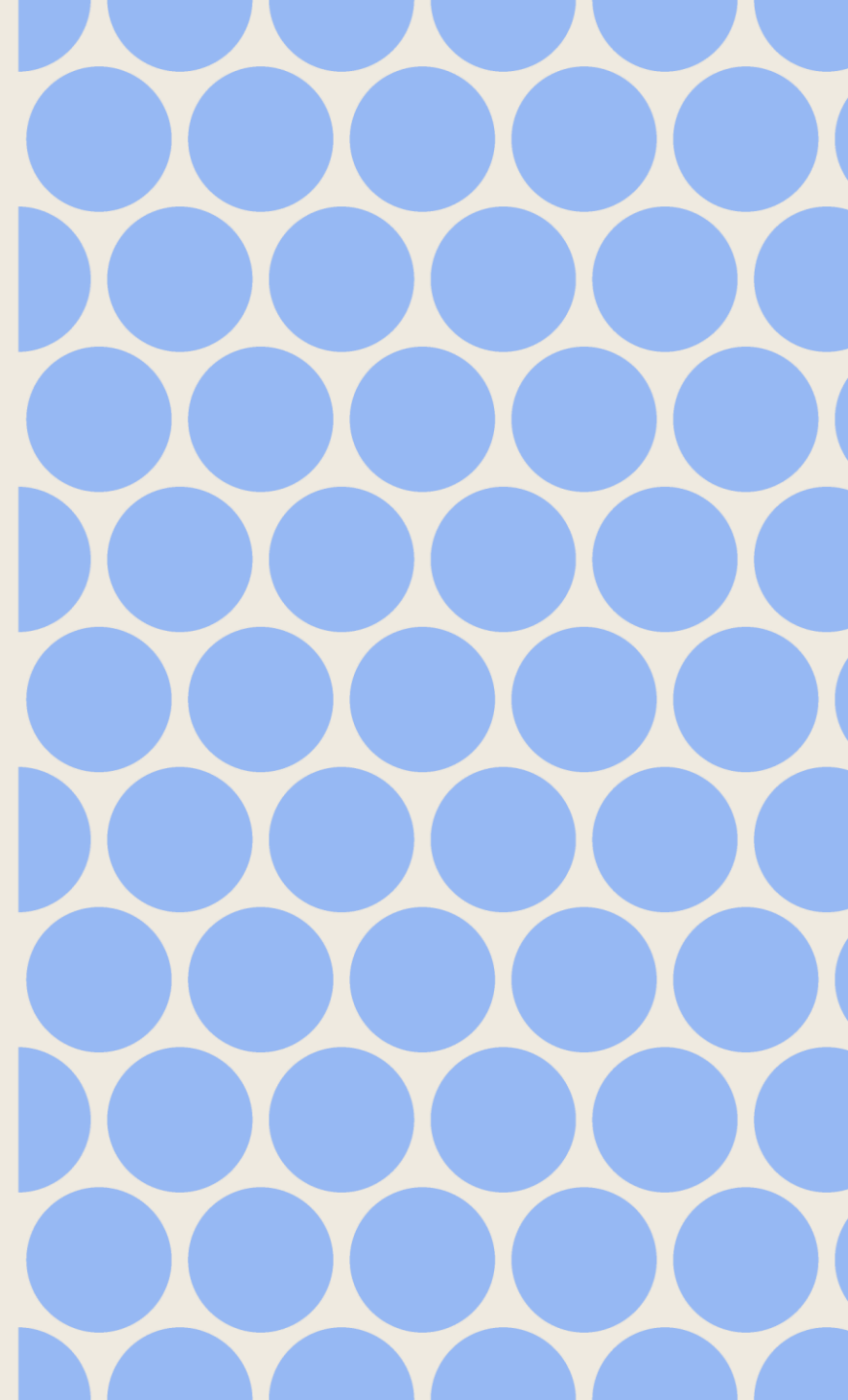
- **Webinaarin avaus (STM)**
- **Lainsäädännön muutokset ja aikataulut (STM)**
 - Pia Suvivuo, erityisasiantuntija
 - Merja Auero, lääkintöneuvos
- **Muutosten toimeenpano (THL)**
 - Sanna Nieminen, kehittämispäällikkö
 - Marke Hietanen-Peltola, ylilääkäri
 - Ulla Harjunmaa, ylihammaslääkäri
 - Johanna Jahnukainen, kehittämispäällikkö
- **Tilaisuuden yhteenveto (STM)**

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Muutoksia lasten ja nuorten terveystarkastuksia koskevaan lainsäädäntöön

Pia Suvivuo ja Merja Auero
17.2.2026

Terveystarkastuksia koskevan sääntelyn uudistaminen

- **Hallitusohjelmakirjaus:** *”Hallitus päivittää säädökset neuvolan, kouluterveydenhuollon ja muiden ikäryhmälle tarkoitettujen palvelujen osalta lisäten palveluiden vaikuttavuutta.”*
- Terveydenhuoltolain muutokset (1394/2025) voimaan 1.1.2026
- Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta (93/2026) voimaan 1.2.2026
- **Keskeistä:**
 - Neuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon mukaan lukien suun terveydenhuollon terveystarkastusten ajankohdista ja sisällöistä säädetään jatkossa lain sijaan valtioneuvoston asetuksella.
 - Toisella asteella luovutaan päällekkäisistä tarkastuksista yhdistämällä opiskeluterveydenhuollon terveystarkastus ja puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus, ja käyttöön otetaan sähköinen terveystarkastus, jonka perusteella oppivelvollisuusikäisen opiskelijan tarkastuksen ajankohta määritellään.

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta (2§ - 4§)

- Neuvolan tai kouluterveydenhuollon **terveystarkastusten määrään ei muutoksia**
 - **Raskaana olevan ja synnyttäneen neuvolapalvelut (2 §):** yksi laaja terveystarkastus, tarpeelliseksi arvioidut määräaikaisten terveystarkastukset sekä raskausaikana että synnytyksen jälkeen, synnytys- ja perhevalmennus ensimmäistä lasta odottaville
 - **Alle kouluikäisen neuvolapalvelut (3 §):** ensimmäisen lapsen saaneen perheen luokse tehdään **kotikäynti 1–14 vrk kuluessa synnytyksestä**, kiireellisissä tilanteissa 1–7vrk. Tarjotaan 15 terveystarkastusta, joista laajat terveystarkastukset 4 kk, 18 kk ja 4-v ikäisille.
 - **Kouluterveydenhuolto (4§):** terveydenhoitajan tekemä tarkastus järjestetään 2., 3., 4., 6., 7. ja 9. luokalla. Laajat terveystarkastukset tehdään 1., 5. ja 8. luokalla.
 - Kouluyhteisön ja –ympäristön terveellisyys- ja turvallisuustarkastus **4 v välein (4§)**
- Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon laajoihin terveystarkastuksiin on oikeus sisällyttää varhaiskasvatuksen ja koulun arvio oppimisesta, kehityksestä ja hyvinvoinnista (Terveydenhuoltolaki 15 §, 15a §)

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta (5§)

- Opiskeluterveydenhuollon ja puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus **yhdistetään** ja luovutaan erillisestä kutsuntatarkastuksesta
- Terveystarkastuksen **tarpeen** ja **ajankohdan** määrittämiseksi kehitetään **sähköinen terveystarkastus** toisen asteen opiskeluterveydenhuoltoon
 - Käyttöönotto syyskuussa 2026
 - Oppivelvollisuusikäisen opiskelijan terveystarkastuksen ajankohta määräytyy sähköisen terveystarkastuksen perusteella **ensimmäiselle tai toiselle opiskeluvuodelle**
 - Aikuisopiskelijoille ja korkeakouluopiskelijoille järjestetään terveystarkastus terveystarkastuksen perusteella yksilöllisen tarpeen mukaan
 - Erityisopetusta tai kohdennettua tukea saaville sekä opiskelualan tai tulevan ammatin vuoksi terveydentilan arviointia tarvitseville opiskelijoille järjestetään **aina** terveydenhoitajan tekemä tarkastus **ensimmäisen opiskeluvuoden aikana**.
- Opiskeluyhteisön ja -ympäristön terveellisyys- ja turvallisuustarkastus 4 v välein

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta (6 §-7 §)

● Palvelujen toteuttaminen (6 §)

- Seurannan ja tuen tarpeen **mahdollisimman varhainen** tunnistaminen
- Tuki järjestetään **yksilöllisen tarpeen mukaan** ja **viiveettä**, tarvittaessa myös **lisäkäynnein** ja neuvolapalveluissa **kotikäynnein**
- Terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen **selvittäminen**
- Terveysneuvonnalla tulee tukea **voimavarojen vahvistumista, pystyvyyden ja pärjävyyden tunnetta sekä mielenterveyttä ja huomioida lähisuhde- ja parisuhdeväkivallan ehkäisy**
- Terveysneuvonta yksilö- tai perhekohtaisesti, ryhmässä ja/tai yhteisöllisesti

● Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut (7 §)

- Seksuaali- ja lisääntymisterveyden neuvonta kattaa seksuaalisuutta, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja parisuhdetta koskevan ohjauksen, raskauden ehkäisyn sekä seksitautien ja seksuaaliväkivallan ehkäisyn. Neuvonnassa huomioidaan myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja intersukupuoliset ihmiset.

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta

• 2 § Raskaana olevan ja synnyttäneen neuvolapalvelut: - Suun terveydenhuolto on osana näitä palveluja

- Raskaana oleva ja tämän perhe ohjataan suun terveydenhuollon palveluihin yksilöllisen tarpeen mukaan.
- Raskaana olevalle, joka odottaa ensimmäistä lastaan, sekä hänen puolisolleen tai tulevan lapsen huoltajalle järjestetään vähintään yksi suun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemä suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arvio.

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta 1/3

- **3 § Alle kouluikäisen neuvolapalvelut:**
 - **Suun terveydenhuolto on osana näitä palveluja**

- Terveystarkastaja arvioi **6 kuukauden** ikäisen lapsen suun terveydentilan.
- Suun terveystarkastus järjestetään **1, 3 ja 5** vuoden iässä. Tarkastuksen tekee suun terveydenhuollon ammattihenkilö.
- **Lisäksi tarkastuksia ja hoito** järjestetään yksilöllisen tarpeen mukaan.

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta 2/3

• 4 § Kouluterveydenhuollon palvelut:

- Suun terveydenhuolto on osana näitä palveluja

- Suun terveystarkastus järjestetään 7, 9, 12 ja 15 vuoden iässä.
- Tarkastuksen tekee suun terveydenhuollon ammattihenkilö, kuitenkin niin, että vähintään yhden tarkastuksesta tekee hammaslääkäri.
- **Lisäksi järjestetään yksilöllisen tarpeen mukaan tarkastuksia ja hoito, johon sisältyy tarvittaessa myös perusterveydenhuollon erikoishammaslääkäritasoinen hoito.**

Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta ^{3/3}

- **5 § Opiskeluterveydenhuollon palvelut:**
 - **Suun terveydenhuolto on osana näitä palveluja**

- Opiskelijalle ja korkeakouluopiskelijalle järjestetään suun terveystarkastus vähintään kerran opiskeluaikana.

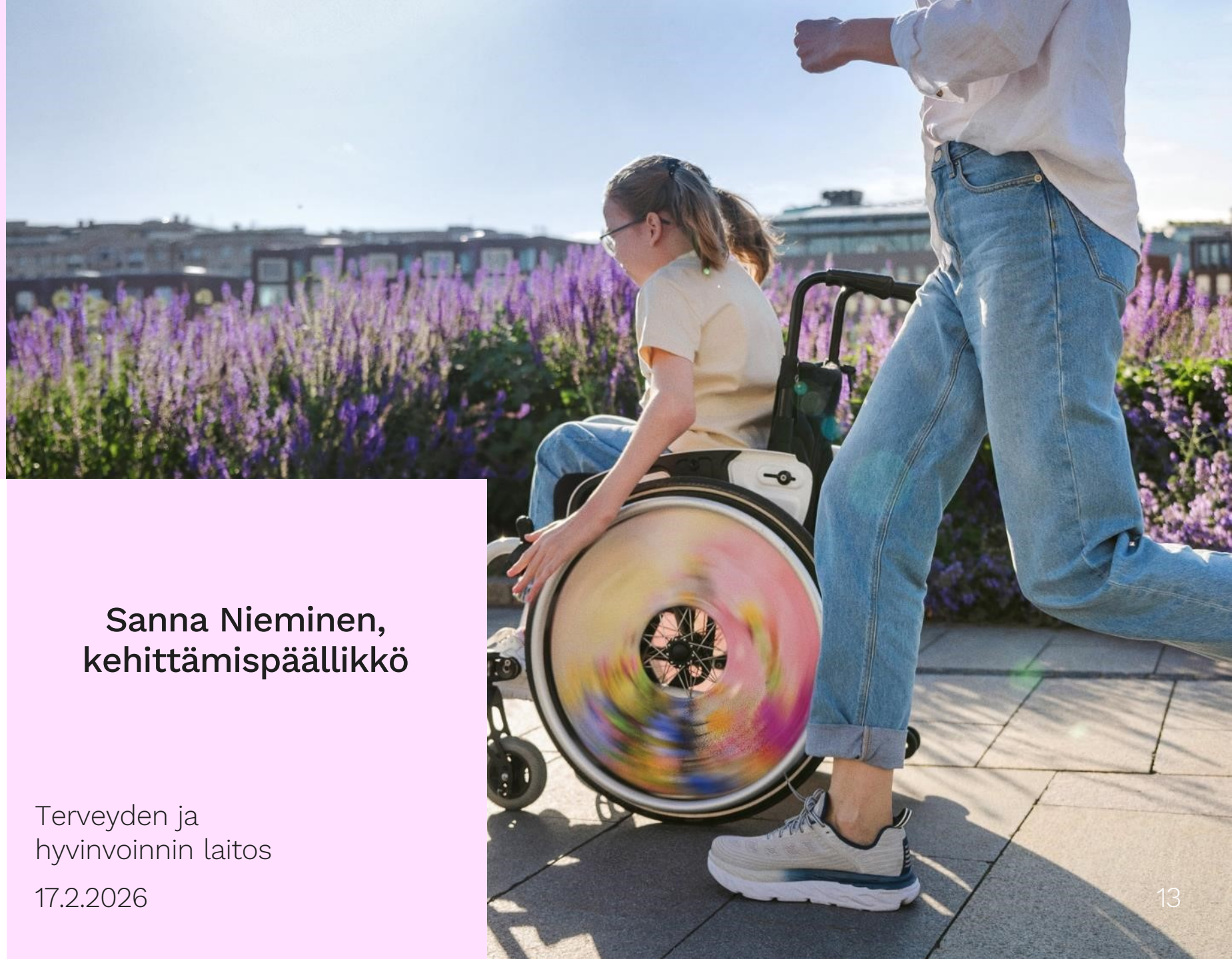

Laki- ja asetusmuutosten toimeenpanosta

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

17.2.2026

Äitiys- ja
lastenneuvola

**Sanna Nieminen,
kehittämispäällikkö**

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

17.2.2026

Äitiysneuvola

- Raskaana olevan ja synnyttäneen neuvolapalvelut, vrt. äitiysneuvolapalvelut (asetus, 2 §)
 - Kohderyhmänä raskaana olevat ja synnyttäneet henkilöt
- Synnytyksen jälkeinen kotikäynti 1-14 vrk:tta synnytyksestä ja kiireellisissä tilanteissa 1-7 vrk:n kuluessa synnytyksestä, kirjaus äidin terveystietomukseen
- Säännöllisen synnytyksen jälkitarkastus; koulutuksen suorittanut terveydenhoitaja tai kätilö
- Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut; hedelmällisyystietoisuuden edistäminen
- Kohdennetun seurannan ja tuen tarpeen arvioimiseksi järjestettävä lisäkäyntejä
- Suun terveydenhuolto tarjotaan osana neuvolapalveluja
- Valtakunnallinen rokotusohjelma
 - kattaa kaikki kohde- ja ikäryhmät
 - rokotuksia tarjotaan aktiivisesti kaikille

Lastenneuvola

- Alle kouluikäisen neuvolapalvelut (asetus, 3 §)
- Ensimmäisen lapsensa saaneen kotikäynti 1-14 vrk:n iässä ja kiireellisissä tilanteissa 1-7 vrk:n kuluessa, kirjaus lapsen terveystietomukseen
- Terveystarkastusohjelmaan ei muutoksia
- Terveystarkastaja arvioi 6 kuukauden ikäisen lapsen suun terveydentilan ja suun terveystarkastus järjestetään 1, 3, ja 5 vuoden iässä
- Lapsen laajaan terveystarkastukseen sisällytetään varhaiskasvatuksen arvio lapsen oppimisesta, kehityksestä ja hyvinvoinnista kuten ennenkin
- Yleistä terveystarkastusta voidaan antaa ryhmämuotoisena, johon sisältyy yksilötapaaminen
- Lapsen neurologisen kehityksen arvioinnin (LENE) toteuttaminen suppeampana 5-6 vuotiailla, jos lapsen kehitys on täysin iän mukaista tai ikätasoa parempi
- Kohdennettu seuranta ja tuki tarkoittavat sisällöltään erityisen tuen käyntejä, lisäkäyntejä sekä yksilöllisiä terveystarkastuksia
- Rokotusohjelman toteuttaminen ja rokotusten tarjoaminen kaikille tärkeää, vrt. rokotuskattavuus
- THL:n NEUKO-tietokannan ohjeet uudistetaan ja päivitetään vuosina 2026-2027

Koulu-
terveydenhuolto

Marke Hietanen-Peltola
ylilääkäri

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

17.2.2026

Kouluterveydenhuolto 1/2

- Terveystarkastukset toteutetaan kuten aiemminkin, ajankohtiin, toteutustapoihin tai sisältöihin ei ole tullut muutoksia
 - Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen osalta sisällöt määritelty yksityiskohtaisesti asetuksen 7 §
 - Terveysneuvontaa on mahdollista antaa ryhmälle tai yhteisöllisesti, myös moniammatillisesti – terveystarkastukseen sisältyy kuitenkin aina tapaaminen terveydenhoitajan kanssa ja laajoissa myös lääkärin kanssa
 - Tarkastus järjestetään kaikille oppilaille, lasten ja nuorten oikeus
- Laajaan terveystarkastukseen sisällytetään opettajan/luokanvalvojan arvio kuten ennenkin (Terveystarkastuslaki 15a§)
 - Suostumusta pyydetään oppilaalta itseltään, silloin kun hän kykenee asiasta päättämään
 - Lomakkeeseen ja käyttöohjeeseen tulossa täsmennyksiä tämän osalta
 - UUTTA: Arvio voidaan pyytää opettajalta salassapitosäännösten estämättä silloin, kun se on välttämätöntä oppilaan terveyden- ja sairaanhoidon tai tuen tarpeen arvioimiseksi sekä niiden järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Välttämätön tarve todetaan terveystarkastuksessa ja tietoja pyydetään sen jälkeen.

Kouluterveydenhuolto 2/2

- Yksilön tai perheen tarpeisiin perustuvaa kohdennettua seurantaa ja tukea toteutetaan yksilöllisen tarpeen mukaan ja tuki on järjestettävä viiveettä; esim. kouluterveydenhuollon lisäkäynnit (kotikäynnit). Tarvittaessa ohjaus muihin opiskeluhoitopalveluihin tai muihin sote-palveluihin.
- Toteutetaan kansallista rokotusohjelmaa
- Kouluterveydenhuollon erityistutkimuksiin sisältyy jatkossa vain näön seulonnan jatkotutkimukset paikallisesti sovitun hoitoketjun ja NEUKO-tietokannan ohjeistuksen mukaisesti
- Luokka- ja kouluyhteenvedot tarkastuksista eivät ole enää velvoittavia, mutta edelleen hyvä yhteisöllinen työtapa
- Koulu- ja oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastus tehdään jatkossa 4 vuoden välein, sisältö ja toimintamallit entiset.

Neuvola-asetuksen toimeenpano suun terveydenhuollon osalta

Ulla Harjunmaa
Ylihammaslääkäri

Neuvola-asetuswebinaari, STM 17.2.2026

Lasten ja nuorten suun terveystarkastusten seuranta 1/2

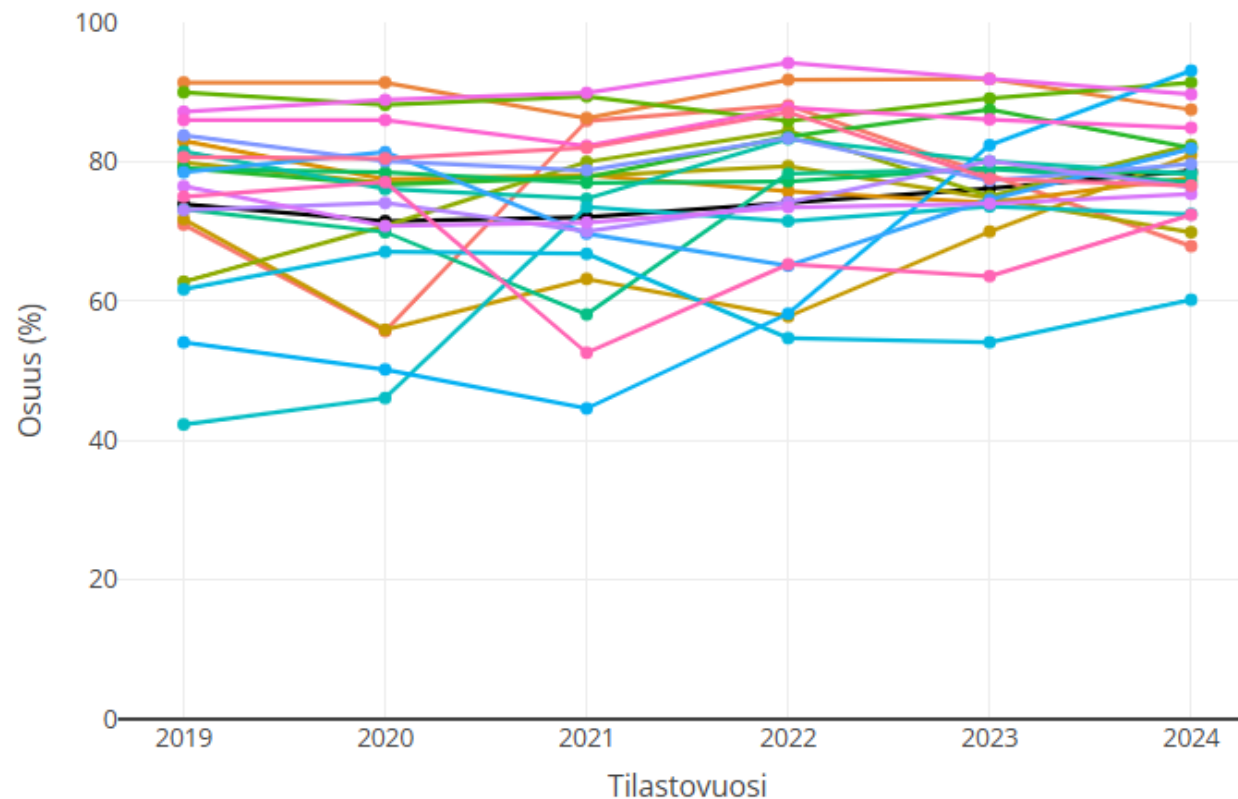
- Aiemman asetuksen mukaisten tarkastusten toteutumisen seuranta oli haastavaa, koska perustui ikäryhmiin ja vuosiluokkiin.
- Myös VTV kiinnittänyt tähän huomiota tarkastuksessaan: Tarkastuskertomus luettavissa: [Lasten ja nuorten ehkäisevä suun terveydenhuolto - Valtiontalouden tarkastusvirasto](#)
- Muutos ikäryhmistä ja luokka-asteista ikävuosiksi helpottaa seurantaa.
- THL:lla valmisteilla **lisätoimenpidekoodien** käyttöönotto 1.1.2027 alkaen:
 - OOA40 Lasten ja nuorten määrääikainen terveystarkastus –koodin pohjalta (oma joka tarkastusvuodelle?)
- Valmistellaan myös **tuen tarpeen selvittämisen ja sen kirjaamisen kehittämistä**:
 - OAB10 Terveystarkastuksista (äitiys- ja lastenneuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen - toimenpidekoodin käyttöönotto myös suun terveydenhuollossa
 - Mahdollisesti yhtenäiset valtakunnalliset ohjeet terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittämiseksi.

Lasten ja nuorten suun terveystarkastusten seuranta 2/2

- Suun ja hampaiden sairauksien laaturekisterissä seurataan toteutumista ikävuosittain ja hyvinvointialueittain. Raportin julkaistaan vuosittain maaliskuussa. (esimerkkinä kuvakaappaus aiemman asetuksen mukaisesta ikäryhmästä 3-4 v):

Ikäryhmä

3-4v

NEUKO-tietokanta

- Ohjeet tarkastuksen sisällöstä (päivitys tulossa):
 - Suunterveys ja suunterveyteen vaikuttavat tottumukset
- Ohje lastenneuvolan terveydenhoitajille lapsen suun ja hampaiden ongelmien tunnistamiseen :
 - Suun kliininen tutkiminen lapsella

Kuva: Helena Yli-Urpo

© Helena Yli-Urpo

Opiskeluterveydenhuollon digitaalinen terveystarkastus

- Toisen asteen opiskelijoille.
- Sisältää myös kysymykset suun terveydestä ja hoidon tarpeesta
- Vastausten perusteella opiskelija saa suosituksen varata aikaa suun terveystarkastukseen tarpeen mukaisesti, kuitenkin vähintään kerran opiskeluaikana.
- Hyvinvointialue voi räätälöidä palautteeseen ohjeet ajan varauksesta ja yhteydenottokanavista.

Opiskelu- terveydenhuolto

**Johanna Jahnukainen,
kehittämispäällikkö**

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

17.2.2026

Toisen asteen opiskeluterveydenhuolto

- Oppivelvollisuusikäisten osalta **opiskeluterveydenhuollon terveystarkastus ja puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus** yhdistetään **1.1.2027** alkaen.
- Käyttöön otetaan digitaalinen terveystarkastus. Digitaalinen terveystarkastus tarjotaan ensimmäistä kertaa **syksyllä 2026** aloittaville toisen asteen opiskelijoille.
- Oppivelvollisuusikäisellä opiskelijalla opiskeluterveydenhuoltoon sisältyy terveydenhoitajan tekemä terveystarkastus, jonka ajankohta määräytyy sähköisen terveystarkastuksen perusteella järjestettäväksi ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuonna.
- Aikuisopiskelijalle järjestetään terveystarkastus terveystarkastuksen perusteella tarpeen mukaan.
- Opiskelijalle tai korkeakouluopiskelijalle, joka saa erityisopetusta tai kohdennettua tukea tai jonka terveydentilan ja opiskelukyvyn selvittäminen on tarpeellinen opiskelualan tai tulevan ammatin vuoksi, järjestetään aina terveydenhoitajan tarkastus ensimmäisen opiskeluvuonna.

2025 syksyllä 2.asteen opintonsa aloittaneiden oppivelvollisuusikäisten opiskelijoiden terveystarkastusohjelma

	Vuosi nuori täyttää 16		Vuosi nuori täyttää 17		Vuosi nuori täyttää 18	
	Lukuvuosi 1		Lukuvuosi 2		Lukuvuosi 3	
	Syyslukukausi 2025	Kevätlukukausi 2026	Syyslukukausi 2026	Kevätlukukausi 2027	Syyslukukausi 2027	Kevätlukukausi 2028
Oppivelvollisuusikäinen opiskelija	Terveystarkastus 1. vuonna. Lääkäri tarvittaessa 1. vuonna.		Terveystarkastus 2. vuonna ennen lääkärintarkastusta.		PV: Kutsunnat 15.8 - 15.12	
Terveyskyselyt	OTH:n terveystarkastus ennen terveystarkastusta		OTH:n ja PV:n yhdistetty lääkärintarkastus kaikille		PV:n kyselylomake	
Uudistukset voimaan			1.1.2027 alkaen ennakkoterveydentarkastukset OTH:ssa, käytössä PV:n lomake ja OTH:n lomake. Ehdotus palveluskelpoisuusluokasta kirjataan miehille ja tarjotaan naisille, mutta lääkärintodistus kirjoitetaan asevelvolliselle ja vapaaehtoisena hakeutuille.			

2026 syksyllä 2.asteen opintonsa aloittavien oppivelvollisuusikäisten opiskelijoiden terveystarkastusohjelma

	Vuosi nuori täyttää 16		Vuosi nuori täyttää 17		Vuosi nuori täyttää 18	
	Lukuvuosi 1		Lukuvuosi 2		Lukuvuosi 3	
	Syyslukukausi 2026	Kevätlukukausi 2027	Syyslukukausi 2027	Kevätlukukausi 2028	Syyslukukausi 2028	Kevätlukukausi 2029
Oppivelvollisuusikäinen opiskelija	Digitaalinen terveyskysely	Terveystarkastus 1. tai 2. vuonna opiskelijan tarpeen mukaan			PV: Kutsunnat 15.8. - 15.12.	
		Lääkärintarkastus 2. vuonna sekä tarpeen mukaan				
Uudistukset voimaan	1.9.2026 digitaalinen terveyskysely käyttöön 2. asteen opintonsa aloittaville		Terv.tarkastuksessa hyödynnetään digitaalista terveyskyselyä. Ehdotus palv.kelpoisuusluokasta kirjataan miehille ja tarjotaan naisille, mutta lääkärintodistus asevelvolliselle ja vapaaeht. palvelukseen hakeutuille			Kutsunnoissa PV:n terveydenhuollon edustajilla käytössä digitaalisen terveyskyselyn tiedot

2026 syksyllä 2.asteen opintonsa aloittavien oppivelvollisuuden ylittäneiden opiskelijoiden terveystarkastusohjelma

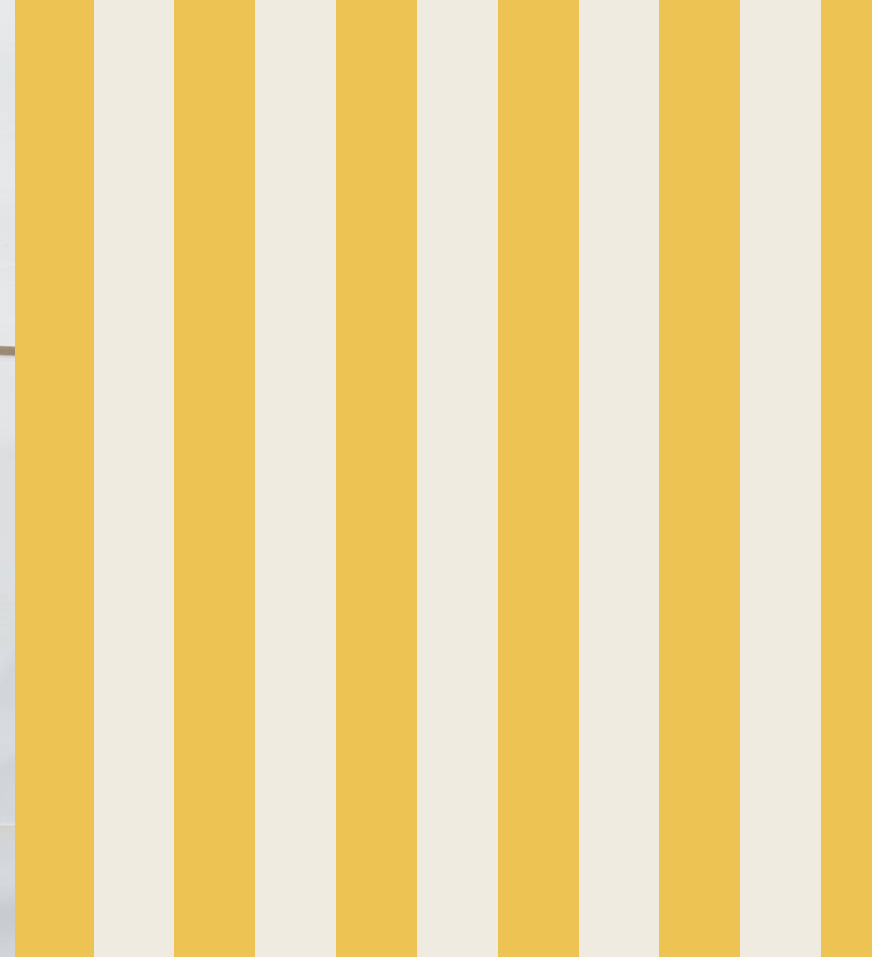
	Lukuvuosi 1		Lukuvuosi 2		Lukuvuosi 3		
	Syyslukukausi 2026	Kevätlukukausi 2027	Syyslukukausi 2027	Kevätlukukausi 2028	Syyslukukausi 2028	Kevätlukukausi 2029	
Oppivelvollisuuden ylittänyt opiskelija	Sähköinen terveyskysely	Terveystarkastus opiskelevien tarpeen mukaan					
		Lääkärintarkastus tarpeen mukaan					
Uudistukset voimaan	Syksy 2026 erillinen digitaalinen terveyskysely käyttöön 2. asteen opintonsa aloittaville oppivelvollisuuden ylittäneille						

THL:n rooli uudistuksen toimeenpanossa

- ohjaa ja tukee hyvinvointialueita opiskeluterveydenhuollon uudistuksen toimeenpanossa ja digitaalisen terveystarkastuksen käyttöönotossa
- päivittää opiskeluterveydenhuollon terveystarkastusten kansalliset ohjeistukset NEUKO-tietokantaan
- päivittää opiskeluterveydenhuollon tietorakenteen toimenpidekoodit
- tuottaa koulutusmateriaalia uudistuksen toimeenpanosta kevään aikana
 - opiskeluterveydenhuollon toimintatavan muutoksesta,
 - digitaalisen terveystarkastuksen käytöstä ja sen päättelysäännöistä terveystarkastuksen aikatauluttamiseksi
- Puolustusvoimat tuottaa koulutusmateriaalia opiskeluterveydenhuollon toimijoille palveluskelpoisuuden arvioinnin tueksi.

Kiitos

Kiitos!

Sosiaali- ja
terveysministeriö